

Solvencia II, avagy új tőkekövetelmények a biztosítóknál - avagy hol tart a szabályozás ma

2009/138/EK irányelv a biztosítási és viszontbiztosítási
üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról

Dr. Hajdu Gabriella

2010. november 18, 22

Témák

- 1. Történeti háttér, előzmények**
- 2. A keretirányelv célja**
- 3. A keretirányelv hatálya**
- 4. A keretirányelv hatálya alóli kizárások**
- 5. A keretirányelv hatályba lépése**

A keretirányelv felépítése, A könyvvizsgálatra vonatkozó szabályok, értékelési elvek

- 6. Új európai felügyeleti struktúra**

Történeti háttér, előzmények – 1/1

- **A biztosítóintézetek tevékenységéhez szükséges szavatoló tőke követelményre vonatkozó szabályok „30 évesek”, I. nem-élet 73/239/EGK és I. élet 79/267/EGK**
- **A tőkekövetelmény felülvizsgálatának igénye időszerűvé vált; 12/2002/EK, és 13/2002/EK irányelv; hatályba lépés 2004. (Solvencia I)**
- **Egyéb hatályban lévő a biztosítói csoportokat, az élet- és nem-életbiztosítást érintő irányelvek pontosítása, érthetősége érdekében át kell gondolni a biztosítási szektorra vonatkozó szabályozást →
2009/138/EK irányelv (SII)**

Történeti háttér, előzmények – 1/2

- Az irányelv előkészítése 2004-ben indult
- A munkálatok során figyelemmel kellett lenni a banki és tőkepiaci területeken zajló folyamatokra a pénzügyi szektor konzisztens szabályrendszerének kialakítása érdekében
- Az irányelv tervezetet a Parlamentnek 2007. júliusban nyújtották be
- A Bizottság, a Tanács és a Parlament között több alkalommal történt egyeztetés után, a 2009. április 22-i plenáris ülés megszavazta az irányelvet

Keretirányelv célja - 2/1

• **A belső piac megfelelő működése érdekében összehangolt szabályokat kell alkotni**

- **Meg kell szüntetni a tagállamok jogszabályai közötti (legkomolyabb) eltéréseket (szükséges és elégséges harmonizáció)**

- **A belső piacon végzett (viszont)biztosítási tevékenység tekintetében egy jogi keretet kell alkotni**

- **A biztosító nagysága, jogállása, az általa nyújtott szolgáltatás sajátossága miatt meghatározott intézményi kört indokolt kivenni az irányelv hatálya alól**

Keretirányelv célja - 2/2

Kiemelt célok:

- Alapelv a kötvénytulajdonosok érdekeinek védelme
- A biztosítónak megfelelő irányítási rendszerrel kell rendelkeznie
- Arányosság elvének alkalmazása: a biztosító nagysága, piaci részaránya, a művelt biztosítási ág, a termékek összetettsége hatással van a követelmények szintjére
- Hatékony tőkeallokáció
- A standard tőkeszámítás mellett, ún. belső modell alkalmazása is lehetséges
- Kockázatalapú, prudenciális felügyelés, megfelelő erőforrások biztosítása a felügyeletek részére

Keretirányelv hatálya – 3

- **Az EU-tagállamok bármelyikében letelepedett, ill. ott letelepedni kívánó élet- és nem-életbiztosítók illetőleg viszontbiztosítók (2. cikk)**
- **Az egyes biztosítók által végezhető ágazatcsoportokat az irányelv melléklete tartalmazza**
- **Olyan szerződésen alapuló műveletek, amelyek végzői a felügyeleti hatóságok felügyelete alá tartoznak (tontinák, feltőkésítési szerződés, csoportos nyugdíjalapok kezelése)**

Keretirányelv hatálya alóli kizárások – 4/1

Az irányelv hatálya alól kizárás

- nagyságrendi (4. cikk)

Küszöbértékek:

-díjbevétel < 5 millió EUR, biztosítástechnikai tartalékok összege < mint 25 millió EUR,

-nem művel felelősségi-, hitel- és kezesi biztosítás kockázatot fedező (vizont)biztosítási tevékenységet ,

-VB szerződések díjbevétele éves viszonylatban < 500 millió EUR, biztosítástechnikai tartalékok < 2,5 millió EUR, ill. a biztosító teljes biztosítástechnikai tartalékának 10%-át nem haladja meg

- Ha a biztosító 3 évig folyamatosan meghaladja a küszöbértékeket, az irányelv hatálya alá kerül; az irányelv hatálya alá tartozó biztosító 3 évig nem éri el a küszöbértékeket, és várhatóan még öt évig nem is fogja elérni, akkor kikerülhet az irányelv hatálya alól.

Keretirányelv hatálya alóli kizárások – 4/2

•intézményi (7, 8 cikk)

- egyesületek, amelyek tevékenységüket 100%-ban viszontbiztosítják,
- tagállami speciális intézmények: egészség és betegbiztosítást végzők, (dán, ír, német, spanyol példák), vagy kizárólag elhalálozáskor a temetési költség a szolgáltatás nyújtás (német, spanyol példák)

•műveletek, tevékenységek (3, 5, 6 10, 11, 12 cikk)

- szociális kötelező ellátórendszerek, kölcsönös és segélyező biztosító egyesületek, önsegélyező intézmények, segítségnyújtás, ahol a káresemény és a szolgáltatás egy tagállamon belül van és korlátozott, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet
- az exporthitel biztosítás állami garanciával, vagy a tagállam lép fel végső viszontbiztosítóként nyomós közérdekéből,
- VB tevékenység 2007. december 31-ig megszűnt (meglévő állomány megszüntetése).

A keretirányelv hatályba lépése - 5

- A Solvency II teljes körű szabályrendszere eredetileg 2012. október 31-én lépne **hatályba**, de az OMNIBUS II direktíva **2013. január 1-re** módosítja ezt; → eddig az időpontig kell átültetni a nemzeti jogszabályokba az irányelv rendelkezéseit
- Ezzel párhuzamos feladat az ún. második szintű végrehajtási szabályok, valamint a harmadik szintű ajánlások nemzeti jogszabályokba, ajánlásokba való átültetése.
- Az irányelv a foglalkoztatói nyugellátásról szóló 2003/41/EK felülvizsgálatát is előírja (a tőkekövetelmény esetében a SI direktívákra történik visszamutatás)

A keretirányelv felépítése – 5/1

I. Cím: A közvetlen biztosítási és viszontbiztosítási tevékenység megkezdése és gyakorlása

IV. fejezet A tevékenységre vonatkozó feltételek,

2. szakasz: irányítási rendszer, 3. szakasz: közzététel,

6. szakasz: könyvvizsgálók kötelezettségei

VI. Fejezet Az eszközök és források értékelése, a biztosítástechnikai tartalékra, a szavatoló tőkére, a szavatoló tőke szükségletre, a minimális tőkeszükségletre és a befektetési szabályokra vonatkozó szabályok

1. szakasz: Az eszközök és források értékelése

II. Cím: A biztosításra és a viszontbiztosításra vonatkozó különös rendelkezések

III. Cím: Csoporthoz tartozó biztosítók vagy viszontbiztosítók felügyelet,

IV. Cím: Biztosítók reorganizációja és felszámolása, V. Cím: Egyéb rendelkezések, VI. Cím: Átmeneti és záró rendelkezések, Mellékletek (tőkekövetelmény számítás, standard módszer)

A keretirányelv felépítése – 5/2

I: Cím, IV. fejezet A tevékenységre vonatkozó feltételek

2. szakasz, irányítási rendszer:

41. cikk Általános irányítási követelmények: A (viszont)biztosítók hatékony, az üzleti tevékenységüket körültekintően és megbízhatóan támogató irányítási rendszert működtetnek. Ennek kötelező elemei (42-49 cikk): szakmai alkalmasság és jó üzleti hírnév az irányító testületek tagjai, a kulcspozíciót betöltők esetén, eredményes kockázatkezelési rendszer működtetése, ún. Saját kockázat és szolvencia értékelés (ORSA), belső ellenőrzés és belső audit, aktuárius feladatkör, kiszervezés (ahol a végső felelősség a biztosítóé).

3. szakasz, közzététel: 51. cikk a fizetőképességről és a pénzügyi helyzetről szóló jelentés, továbbá a felügyeleti hatóságok is tájékoztatják a 3. szintű biztosítási bizottságot (CEIOPS, 2013. jan. 1-től EIOPA) a 52. cikkben foglaltak szerint

Ennek egységes formája a RSR és a SFCR → a tartalom is egységes EU-szinten (ún. 3. szintű – kötelezően alkalmazandó – ajánlás)

A keretirányelv felépítése – 5/3

6. szakasz, könyvvizsgálók kötelezettségei (72. cikk):

A könyvvizsgálat elvégzéséért felelős személy (könyvvizsgálat, vagy egyéb jogszabályi kötelezésen alapuló feladat végzésekor) bejelentési kötelezettséggel tartozik a felügyeletnek minden olyan esetben, amikor a tudomására jutott információk alapján

- a biztosító működésére vonatkozó jogi előírások sérülnek,
- a működést veszélyeztető magatartás lép fel,
- a beszámoló hitelesítését megtagadja, vagy
- ellenvetését kinyilvánítja,
- a szavatoló tőke szükséglet nem teljesül,
- A minimális szavatoló tőke nincs meg.

A szoros kapcsolatban álló vállalkozásoknál szerzett hasonló információ esetén is bejelentési kötelezettség áll fent.

A keretirányelv felépítése – 5/4

VI. Fejezet Az eszközök és források értékelése (75-86. cikk)

75. cikk (1) bekezdése az eszközök és a források értékelésének általános elvét fogalmazza meg: az eszközöket és a forrásokat azon az értéken kell értékelni, „amelyen jól tájékozott, üzleti szándékkal rendelkező felek között létrejött, szokásos piaci feltételek szerint lebonyolított ügylet során” értékesíteni, átruházni, vagy kiegyenlíteni lehet azokat. („economic value”) A források esetében nem végezhető kiigazítás a biztosító hitelképessége alapján.

75 . cikk (2): felhatalmazás ad végrehajtási rendelet kidolgozására, amely tartalmazza az értékeléshez használt módszer részletszabályait

76-86. cikk: biztosítástechnikai tartalékok értékelési szabályai

A SII direktíva előírásából következően 2013. januártól „piaci értékelés” szerint kell a szolvencia mérleget elkészíteni, amely beszámoló egyúttal a felügyeleti intézkedések alapja is.

Új Európai Felügyeleti struktúra - 6

2011. január 1-től új Európai felügyeleti struktúra

- **Európai Rendszerkockázati Testület (ESRB), együttműködés az Európai Központi Bankkal (ECB), továbbá a felügyeleti hatóságokkal is**
- **nemzeti pénzügyi felügyeletek hálózatából álló Pénzügyi felügyeletek európai rendszere (ESA) jön létre, amelynek részei: EIOPA (biztosítás), ESMA (értékpapír), EBA (hitelintézet)**
- **OMN I - felhatalmazás az új szervezetek megalakulására**
- **OMN II – új szervezetek hatáskörének meghatározása /ún. binding technical standards kiadására is jogosultak lesznek/; SII direktíva módosítások**

Források, ajánlott irodalom

CEIOPS honlap: www.ceiops.eu

COM honlap:

http://ec.europa.eu/internal_market/insurance/index_en.htm

Felügyelet honalapja:

www.pszaf.hu /EU és külkapcsolatok/részvétel EU szakbizottságokban/CEIOPS/Szolvencia II

Köszönöm a figyelmet!